

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
1.2. Facultatea	Teologie
1.3. Departament	Teologie Pastorală
1.4. Domeniul de studiu	Teologie
1.5. Ciclul de studii ¹	Master
1.6. Specializarea	Teologie Sistematică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Isihisme bizantine	Cod	FTEO.TOR.TES.M.RO .2.P60.C-5.5
2.2. Titular activități de curs	Arhid. Prof. univ. dr. Ioan I. Ică jr.		
2.3. Titular activități practice			
2.4. An de studiu ²	I	2.5. Semestrul ³	2
2.6. Tipul de evaluare ⁴	E.		
2.7. Regimul disciplinei ⁵	O.	2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶	S.

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână				
3.1.a.Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	Total
1	2	0	0	3
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ				
3.2.a.Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	Total ⁷
14	28	0	0	42
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual⁸				Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe				20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren				25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri				20
Tutoriat ⁹				12
Examinări ¹⁰				6
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOS_{Isem})				83
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOAD_{sem})				42
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOAD_{sem} + NOS_{Isem})				125
3.6. Nr ore / ECTS				25
3.7. Număr de credite¹³				5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesar a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	Cunoștințe privind antropologia, pnevmatologia și psihologia patristică și modernă
4.2. Competențe	Competențe de operare pe calculator (minimal: Word, Internet Explorer).

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	6. Participare activă , Lectura suportului de curs Tablă, videoproiector, platforma on-line Google Classroom
6.1. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/aplic) ¹⁶	Lectura bibliografiei recomandate, Elaborarea și susținerea lucrărilor planificate, Participare activă Tablă, videoproiector, platforma on-line Google Classroom

7. Rezultate ale învățării¹⁷

Numărul de credite alocate disciplinei:6.....				
Rezultatele învățării				Repartizare credite pe rezultatele învățării
Nr. crt.	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie	
RÎ 1	Studentul realizează o incursiune în disputele și operele despre isihasm din sec XIII XIV..	Studentul își însușește subtilitățile metodelor de rugăciune isihasta precum și contextul istoric și doctrinar în care s-au definit.	Studentul poate aprofunda practicile și metodele de concentrare ascetică și mistică.	2
RÎ 2	Studentul aprofundează înțelesurile spirituale ale antropologicului angajat în practica atenției și rugăciunii, așa cum e descris în diferite scheme funcționale din tratatele isihaste	Studentul învață cum să își restructureze viața spirituală prin practici de concentrare și respirație specific ortodoxe, înțelese în cadrul interconfesional și spiritual al sec. al XIV-lea	Viitorul preot va ști să conducă perioade de inițiere în practica isihastă	2
RÎ 3	Studentul aprofundează semnificația spirituală a disputei isihaste în contextul celei palamite despre energiile divine necreate	Studentul are la îndemână modele de practică a efortului de îndumnezeire	Viitorul preot va ști să îndemne credincioșii să imite viața de sfințenie a Sfinților isihasti	1
RÎ 4				
.....				
RÎ n				

8. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

8.1. Obiectivul general	9. Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și a metodelor de bază ale spiritualității; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională; asimilarea cunoștințelor generale de bază necesare pentru o bună introducere în spiritualitatea ortodoxă - cunoașterea principalelor etape ale procesului ascetico-mistic și resorturile lor psihologice
--------------------------------	---

	- asigurarea fundamentelor teoretice necesare unei abordari deopotriva diacronice si sistemice a spiritualitatii.
9.1. Obiectivele specifice	Se anticipează că prin studierea disciplinei studenții vor fi capabili: • să definească conceptele de bază din domeniul spiritualității și psihologiei religioase; • să cunoască istoria și specificul diferitelor curente ale spiritualității răsăritene și apusene • să identifice relațiile existente între etapele și procesele psihice-duhovnicești specifice spiritualității creștine; • să interpreteze manifestarea fenomenelor spirituale și psihologice; • să relieze conexiunile interdisciplinare în ce privește cunoașterea divină (dogmatica) și evoluția spirituală în general; să înțeleagă caracteristicile evoluției spirituale specifice persoanei în comuniune cu Dumnezeu.

10. Conținuturi

10.1.Curs ¹⁸	Metode de predare ¹⁹	Nr. ore
1. Viata Sfântului Teolipt al Filadelfiei	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
2. Viata Sfântului Teolipt al Filadelfiei	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
3. Opera și doctrina lui Teolipt.	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
4. Sfântul Grigorie Palama - scriitor duhovnicesc isihast și epoca sa	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
5. Peregrinarea formării monahale a Sf. Grigorie Palama.	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
6. Începutul activității literare și opera Sf. Grigorie Palama.	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
7 Petru Athonitul — prototip al isihasmului pentru pustnici.	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
8. Fecioara Maria — prototip biblic al vieții isihaste	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
9. Fecioara Maria — prototip biblic al vieții isihaste	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector	1
10. Tratatul către Xeni — isihasm pentru monahii din mănăstiri	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a	1

	problematicii studiate, utilizare videoproiector	
11. Tratatul către Ioan și Teodor — isihasm pentru intelectuali în lume	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector	1
12. Decalogul Noului Testament — lege morală pentru credincioșii simpli	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector	1
13. Sfântul Grigorie Palama și isihasmele bizantine târzii	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector	1
14. Isihasm, istorie și eshatologie în Bizanțul târziu	Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector	1
Total ore curs:		14

10.2. Activități practice (8.2.a. Seminar ²⁰ / 8.2.b. Laborator ²¹ / 8.2.c. Proiect ²²)	Metode de predare	Nr. ore
1 epoca și contextul politic și bisericesc	Prezentare, analiză, dezbateri	2
2. Irina/Evloghia Chumnena	Prezentare, analiză, dezbateri	2
3 „Cuvânt care lămurește lucrarea ascunsă în Hristos și arată pe scurt scopul făgăduinței monahale - al lui Teolipt al Filadelfiei” urmat de 9 capete	Prezentare, analiză, dezbateri	2
4 energii necreate versus substanțialism catolic: Varlaam Calabritul	Prezentare, analiză, dezbateri	2
5. Între Athos și lume	Prezentare, analiză, dezbateri	2
6. Prezentarea operelor palamite: <i>Viața Sfântului Petru Athonitul</i> (ed. 1698); 2. <i>Trei capitole despre rugăciune și curăția inimii</i> (ed. 1782); 3. <i>Epistolă către Pavel Asan despre schima cea mare</i> (ed. 1989); 4. <i>Epistolă-tratat către monahia Xeni despre patimi, virtuți și roadele răgazului/opririi minții</i> (ed. 1782); 5. <i>Epistolă-tratat către Ioan și Teodor filozofii</i> (pe aceeași temă ca și scrierea către Xeni; ed. 1861); 6. <i>Decalogul legii lui Hristos</i> (ed. 1782); 7. <i>Patru rugăciuni</i> (alcătuite ca arhieru; ed. 1992).	Prezentare, analiză, dezbateri	2
7. viața Sf. Petru Athonitul: dezbateri pe text	Prezentare, analiză, dezbateri	2
8. dezbateri pe text	Prezentare, analiză, dezbateri	2
9. dezbateri pe text	Prezentare, analiză, dezbateri	2
10. dezbateri pe text	Prezentare, analiză, dezbateri	2
11. dezbateri pe text	Prezentare, analiză, dezbateri	2
12. <i>Decalogul legislației după Hristos sau al Noului Testament și Epistola către Pavel Asan</i>	Prezentare, analiză, dezbateri	2
13 <i>Viața Sfântului Maxim Kavsokalivitul</i>	Prezentare, analiză, dezbateri	2
14. Ioasaf/Ioan VI: scrieri teologice-polemice împotriva lui Prohor Kydones, a legatului Paul, a islamului și a iudeilor.	Prezentare, analiză, dezbateri	2
Total ore seminar/laborator		28

11. Bibliografie

11.1. Referințe bibliografice recomandate	FILOCALIA ROMANA VOL. 6 SI 7 *TEOLIPT AL FILADELFIEI CUVIOSUL ȘI MĂRTURISITORUL, <i>Cuvinte duhovnicești, imne și scrisori</i>, Deisis, 2000, 384 p. <i>Viața Sfântului Maxim Kavsokalivitul</i> *GRIGORIE PALAMA, SFÂNTUL, <i>Fecioara Maria și Petru Athonitul — prototipuri ale vieții isihaste și alte scrieri duhovnicești. Scrieri II</i>, studiu introductiv și traducere de diac. Ioan I. Ică jr, Deisis, 2005, 443 p. 4) Pannayotis Nellis, <i>Omul-animal îndumnezeit</i>, cap. „Veșmintele de piele”, Ed. Deisis, (orice ediție). 5) Sf. Grigorie Palama, <i>Decalogul legiurii după Hristos</i>, în „Mitropolia Ardealului” 3-4/1985, p. 209-214.
---	---

11.2. Referințe bibliografice suplimentare	6)* Sf. Nicodim Aghioritul, <i>Despre cele zece porunci</i>, în <i>Carte foarte folositoare de suflet</i>, Ed. Mitropoliei Banatului, p. 41-49; <i>Despre împrejurările păcatelor</i>, <i>ibidem</i>, p. 49-54. Pelerinul Rus, ed. Deisis D. Stăniloae – <i>Viața și învățătura Sf. Grigorie Palama</i>. Viețile Sf. Gheorghe și Calinic de la Cernica Diata starețului Gheorghe de la Cernica Paisie Velicicovski – <i>Viața și învățătura</i> Ignatie Briancianinov – <i>Despre înșelare</i> Ignatiu de Loyola – <i>Exerciții spirituale</i> Tereza de Avila – <i>Castelul interior</i> Arhim Cleopa Ilie – <i>Despre vise și vedenii</i> Paisie Velicicovski - <i>Crinii Țarinii</i> Arhim Andrei Scrima - <i>Rugul Aprins</i> Mitrop. Antonie Plamadeala – <i>Rugul Aprins</i> Dario Rocanelo – <i>rugăciunea lui Iisus la Starețul Vasile de la Poiana Mărului</i> IG Savin – <i>Mistica apuseană și răsăriteană</i> Nichifor Crainic – <i>Sfintenia - împlinirea umanului</i> Idem – <i>Cursurile de mistica</i> Nicolae Mladin – <i>Prelegeri de Mistica</i> Nicolae Mladin – <i>Mistica Paulina</i> D. Stăniloae – <i>Spiritualitate Ascetica și Mistica</i> Thomas Spidlik – <i>Manual sistematic de spiritualitate</i>, vol. I Pr. Vasile Bîrzu – <i>Împlinind Legea Dragostei în adâncul inimii, Spiritualitate isihastă la Diadoh al Foticeei</i>. Filocalia sfintelor nevoite ale desăvârșirii vol.1-12
--	---

12. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului²³

Se realizează prin contacte periodice cu reprezentanții acesteia în vederea analizei problemei. elaborarea unor instrumente eficiente de cunoaștere a personalității proiectarea și implementarea unor activități, proiecte de cercetare cu scopul aplicării competențelor dobândite în urma studiului disciplinei elaborarea unor strategii de îmbunătățire a funcțiilor cognitive din input, elaborare și output.

13. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. ²⁴
11.4a Examen / Colocviu	• Cunoștințe teoretice și practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea)	Teste pe parcurs ²⁵ :	0 %	66 % (minim 5)	CPE
		Teme de casă:	0 %		
		Alte activități ²⁶ :	0 %		
		Evaluare finală:	100 % (min. 5)		
11.4b Seminar	• Frecvența/relevanța intervențiilor sau răspunsurilor	Evidența intervențiilor, portofoliu de lucrări (referate, sinteze științifice)		33 % (minim 5)	CPE
11.4c Laborator	• Cunoașterea aparaturii, a modului de utilizare a instrumentelor specifice; evaluarea unor	• Chestionar scris • Răspuns oral • Caiet de laborator, lucrări experimentale, referate etc.		% (minim 5)	N/A

	instrumente sau realizări, prelucrarea și interpretarea unor rezultate	• Demonstrație practică		
11.4d Proiect	• Calitatea proiectului realizat, corectitudinea documentației proiectului, justificarea soluțiilor alese	• Autoevaluarea, prezentarea și/sau susținerea proiectului • Evaluarea critică a unui proiect	% (minim 5)	N/A
11.5 Standard minim de performanță ²⁷ <i>Cunoașterea principalelor metode de cercetare istorică și teologică</i>				

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: | 0 | 2 | / | 1 | 0 | / | 2 | 0 | 2 | 5 |

Data avizării în Departament: | 0 | 5 | / | 1 | 0 | / | 2 | 0 | 2 | 5 |

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Arhid. Prof. univ. dr. Ioan I. Ică jr. Pr. Lect. univ. dr. Vasile Bîrzu	<i>Pr. Lect. Dr Vasile Bîrzu</i>
Responsabil program de studii	Prof. univ. dr. habil. Sebastian Moldovan	<i>Sebastian</i>
Director Departament	Pr. Lect. univ. dr. Vasile Bîrzu	<i>Pr. Lect. Dr Vasile Bîrzu</i>

¹ Licență / Master

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.)

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$Nr. credite = \frac{NOCpSpD \times C_C + NOApSpD \times C_A}{TOCpSpD \times C_C + TOApSpD \times C_A} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- C_C/C_A = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți	Curs	Aplicații (S/L/P)
Licență	2	1
Master	2,5	1,5
Licență lb. străină	2,5	1,25

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Rezultatele învățării se vor menționa în funcție de standardele specifice ale Comisiilor de specialitate ARACIS (<https://www.aracis.ro/ghiduri/>)

¹⁸ Titluri de capitole și paragrafe

¹⁹ Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții (pentru fiecare capitol, dacă este cazul)

²⁰ Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, rezolvare de exerciții și probleme

²¹ Demonstrație practică, exercițiu, experiment

²² Studiu de caz, demonstrație, exercițiu, analiza erorilor etc.

²³ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

²⁴ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁵ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²⁶ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

²⁷ Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.